

TỈNH LẠNG SƠN THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI CÁN BỘ ĐÔI DƯ SAU SẮP XẾP, SÁP NHẬP ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH

ĐẶNG THÀNH LÊ (*)
NGUYỄN THỊ HƯỜNG (**)

Tóm tắt: Việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã và sáp nhập các thôn, tổ dân phố là chủ trương, chính sách lớn của Đảng và Nhà nước. Tuy nhiên, vấn đề thực hiện chính sách đối với các đối tượng đôi dư sau khi sáp nhập là công việc khó, còn nhiều bất cập, đòi hỏi phải triển khai quyết liệt, đồng bộ hiệu lực, hiệu quả giữa các cấp, các ngành. Bài viết tập trung làm rõ hơn vấn đề này và những kinh nghiệm thực tiễn trong triển khai thực hiện chính sách đối với đối tượng đôi dư sau khi sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã và sáp nhập thôn, tổ dân phố của tỉnh Lạng Sơn.

Từ khóa: Cấp xã, chính sách; đơn vị hành chính; đôi dư; sắp xếp, sáp nhập.

Abstract: The arrangement of administrative units at district and commune levels and the consolidation of villages and residential groups are major undertakings and policies of the Party and State. However, the issue of implementing the policies for redundant entities after the consolidation is a difficult task, with many shortcomings, requiring drastic, synchronous and effective measures among different levels and agencies. This paper focuses on clarifying this issue and drawing out practical experiences in implementing the policies for the redundant after the consolidation of commune-level administrative units and villages and residential groups in Lang Son Province.

Keywords: Commune level, policies; administrative units; redundancy; arrangement, consolidation.

Ngày nhận bài: 10/03/2022 Ngày biên tập: 10/03/2022 Ngày duyệt đăng: 16/03/2022

Sắp xếp, sáp nhập các đơn vị hành chính cấp xã và sáp nhập thôn, tổ dân phố là định hướng, chủ trương và mục tiêu của Đảng, Nhà nước ta trong giai đoạn hiện nay; được cụ thể hóa tại Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 ngày 12/3/2019 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2019-2021. Đây là yêu cầu có tính cấp thiết trong việc thực hiện Chương trình tổng thể cải cách hành chính giai đoạn 2011-2020 và giai đoạn 2021-2030 nhằm tinh gọn và tăng cường hiệu lực, hiệu quả tổ chức bộ máy ở cơ sở, giảm chi ngân sách nhà nước.

Những quy định chung về chính sách đối với đội ngũ cán bộ, công chức và người lao động tại đơn vị hành chính cấp xã, người hoạt động không chuyên trách tại thôn, tổ dân phố là cơ sở để tỉnh Lạng Sơn đề xuất, xây dựng các chính sách cụ thể đối với những cán bộ, người

hoạt động không chuyên trách thuộc diện đôi dư. Trong quá trình triển khai, UBND tỉnh Lạng Sơn đã trình HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết số 01/2020/NQ-HĐND ngày 03/3/2020 quy định về chính sách hỗ trợ đối với cán bộ, công chức cấp xã, người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố đôi dư do sắp xếp đơn vị hành chính; sắp xếp, sáp nhập thôn, tổ dân phố và sắp xếp, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã, những người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố.

Nghị quyết đã xác định cụ thể đối tượng là cán bộ, công chức cấp xã thuộc diện đôi dư do sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã thuộc tỉnh Lạng Sơn; do điều động, bố trí công an chính quy đến đảm nhiệm các chức danh Công an xã theo Quyết định số 1501/QĐ-UBND ngày 08/8/2019 của Chủ tịch UBND tỉnh ban hành Đề án điều động công an chính quy đảm nhiệm các chức danh Công an xã trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn; do giảm mức định biên theo quy định của Nghị định số 34/2019/NĐ-CP về số lượng cán bộ, công chức, cán bộ không chuyên trách cấp xã.

(*), (**) TS; Học viện Hành chính Quốc gia

Đối với người hoạt động không chuyên trách cấp xã (trưởng thú y và nhân viên thú y cấp xã), việc xác định đối tượng dôi dư ngoài các căn cứ như đối với cán bộ, công chức cấp xã đã nêu ở trên, còn được xác định từ việc thực hiện thí điểm sáp nhập, bãi bỏ các chức danh không chuyên trách tại Quyết định số 2322/QĐ-UBND ngày 12/11/2018 của UBND tỉnh Lạng Sơn về phê duyệt Đề án tinh giản biên chế, sắp xếp, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã, những người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã và ở thôn, tổ dân phố. Cụ thể, đối với người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố được hưởng phụ cấp hàng tháng và các chức danh được hưởng chế độ hỗ trợ hàng tháng ở thôn, tổ dân phố đã được bố trí theo quy định dôi dư. Việc xác định rõ đối tượng thuộc diện dôi dư sẽ gắn với các chính sách áp dụng cho đối tượng này; đảm bảo đúng quy định của pháp luật và quyền lợi của những người thuộc diện dôi dư.

Nghị quyết số 01/2020/NQ-HĐND đã quyết định chính sách hỗ trợ đối với cán bộ, công chức cấp xã dôi dư. Theo đó, các đối tượng này ngoài việc được hưởng các chính sách tinh giản biên chế, chính sách thôi việc và các chính sách khác theo quy định của Chính phủ, cán bộ, công chức cấp xã dôi dư còn được hưởng chính sách hỗ trợ một lần bằng 03 tháng lương cơ sở theo quy định hiện hành tại thời điểm nghỉ thôi việc, tinh giản biên chế. Đối với người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã (trạm trưởng thú y và nhân viên thú y cấp xã) thuộc diện dôi dư sẽ có mức hỗ trợ khác nhau dựa trên thời gian công tác trên dưới 05 năm. Người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố trong diện dôi dư được hưởng phụ cấp hàng tháng với mức hỗ trợ khác nhau dựa trên thời gian công tác trên dưới 05 năm. Trong trường hợp tổng mức kinh phí hỗ trợ/người hưởng thấp hơn mức lương cơ sở thì được hưởng mức hỗ trợ tối thiểu tương đương 01 tháng lương cơ sở theo quy định của Chính phủ tại thời điểm thôi việc.

Tính đến thời điểm cuối năm 2021, số lượng kinh phí hỗ trợ cụ thể như sau:

Sở Tài chính tỉnh Lạng Sơn đã ban hành Văn bản số 397/STC-QLNS ngày 23/02/2021 hướng dẫn về mức hỗ trợ, bồi dưỡng cho người trực tiếp tham gia công việc của thôn, tổ

dân phố trên địa bàn tỉnh. Theo đó, lực lượng công an viên bán chuyên trách ở thôn, tổ dân phố được hưởng mức hỗ trợ 900.000 đồng/người/tháng, nguồn kinh phí từ ngân sách địa phương; người trực tiếp tham gia vào công việc của thôn, tổ dân phố được bồi dưỡng 50.000 đồng/người/buổi, nguồn kinh phí: từ nguồn khoán kinh phí bồi dưỡng người trực tiếp tham gia vào công việc của thôn, tổ dân phố và kinh phí hoạt động của thôn, tổ dân phố; nguồn đoàn phí, hội phí khoán cho các đoàn thể và các nguồn quỹ khác (nếu có).

Đồng thời, thực hiện khoán kinh phí bồi dưỡng người trực tiếp tham gia vào công việc của thôn, tổ dân phố và kinh phí hoạt động của thôn, tổ dân phố, cụ thể: thôn có từ 350 hộ gia đình trở lên; thôn thuộc xã trọng điểm, phức tạp về an ninh, trật tự theo quyết định của cơ quan có thẩm quyền; thôn thuộc xã biên giới: 12.000.000 đồng/năm; thôn, tổ dân phố còn lại: 10.000.000 đồng/năm.

Để triển khai thực hiện chính sách hiệu quả, minh bạch, UBND tỉnh Lạng Sơn đã ban hành Công văn số 1042/UBND-THNC ngày 02/8/2021 chỉ đạo về việc bố trí, sắp xếp đối với cán bộ, công chức cấp xã dôi dư do sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã. Trong đó, đối với UBND các huyện có cán bộ, công chức cấp xã dôi dư do sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã giai đoạn 2019-2021 cần tiếp tục rà soát, thực hiện điều động số công chức dôi dư sang các đơn vị hành chính cấp xã khác còn biên chế chưa sử dụng, rà soát, bổ sung quy hoạch số công chức dôi dư có trình độ, năng lực để bầu giữ các chức vụ ở cấp xã thay thế số cán bộ chưa đạt chuẩn theo quy định nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính quyền cơ sở. Xem xét thực hiện

Chính sách tài chính hỗ trợ cho đối tượng dôi dư sau sáp nhập

Đối tượng dôi dư	Số lượng	Kinh phí (VNĐ)
Cán bộ công chức cấp xã	134	598.980.000
Người hoạt động không chuyên trách ở xã dôi dư	209	1.094.405.000

(Nguồn: Báo cáo số 469/BC-UBND ngày 11/11/2021 của UBND tỉnh Lạng Sơn)

quy trình tiếp nhận không qua thi tuyển vào làm công chức cấp huyện đối với các trường hợp đủ điều kiện, tiêu chuẩn theo quy định. Thực hiện chính sách tinh giản biên chế đối với các trường hợp cán bộ, công chức không hoàn thành nhiệm vụ, chưa đạt chuẩn theo quy định. Chủ động phối hợp với UBND các huyện, thành phố còn chỉ tiêu công chức cấp xã chưa tuyển dụng để điều động, tiếp nhận công chức cấp xã dôi dư sang các đơn vị hành chính cấp xã khác thuộc UBND các huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh theo thẩm quyền.

Những chính sách triển khai nêu trên của tỉnh Lạng Sơn đã bám sát vào các quy định của Trung ương về chính sách đối với cán bộ, công chức, cán bộ không chuyên trách cấp xã, người hoạt động không chuyên trách tại thôn, tổ dân phố, đảm bảo những quyền lợi tối thiểu cho nhóm đối tượng này. Mặt khác, khi thực hiện chính sách đã dựa vào tình hình thực tế của địa phương để cân đối, có mức hỗ trợ hợp lý. Các chính sách trên được triển khai một cách đầy đủ, đồng bộ là yếu tố tác động, đảm bảo quá trình sắp xếp, sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã, sáp nhập thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh diễn ra một cách ổn định, bền vững.

Việc thực hiện chính sách cũng gắn với nội dung và các quy định đề ra, do đó, các nhóm đối tượng thụ hưởng chính sách về cơ bản nắm bắt được và cơ bản đồng thuận. Số liệu điều tra về nhóm đối tượng dôi dư sau sáp nhập chấp nhận và sẵn sàng cho sự thay đổi chiếm 72%/100 người được hỏi. Tỷ lệ được đảm bảo đầy đủ các chính sách theo quy định là 76%, được bố trí công việc phù hợp với chuyên môn là 65% và được tạo điều kiện để ổn định cuộc sống là 33%.

Tỉnh Lạng Sơn xây dựng chính sách cụ thể cho tổ chức, hộ gia đình, cá nhân đối với các đơn vị hành chính cấp xã mới hình thành được sáp nhập nguyên trạng từ các đơn vị hành chính xã với xã, theo đó sẽ áp dụng chính sách đặc thù theo mức cao nhất của xã trước khi sáp nhập. Quy định này cũng được áp dụng tương tự đối với trường hợp sáp nhập xã với thị trấn. Chính sách này đã giải quyết được những tâm tư của nhiều cán bộ, công chức, người hoạt động không chuyên trách và người dân trên địa bàn trong diện sáp nhập, giúp họ yên tâm để cùng với chính quyền địa phương thực hiện thành công và hiệu quả,

đảm bảo ổn định sau khi sắp xếp, sáp nhập các đơn vị hành chính cấp xã.

Trong thực tế, tỉnh Lạng Sơn đã xây dựng định mức vượt khá nhiều theo quy định của Nghị định số 34/2019/NĐ-CP về sửa đổi, bổ sung một số quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố. Qua đó, phản ánh sự linh hoạt của chính quyền địa phương dựa trên điều kiện đặc thù của địa bàn thực hiện sáp nhập, tuy nhiên cũng đặt ra những khó khăn, thách thức khi địa phương phải giải quyết chế độ, chính sách cho một số lượng lớn đối tượng dôi dư vượt định mức, đòi hỏi cần tiếp tục có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, ban, ngành liên quan và của các đơn vị hành chính ở mỗi địa phương để thực hiện triển khai chủ trương, chính sách một cách hiệu lực, hiệu quả; tạo sự đồng thuận rộng rãi trong quần chúng nhân dân./.

Tài liệu tham khảo:

1. Báo cáo số 469/BC-UBND ngày 11/11/2021 của UBND tỉnh Lạng Sơn về việc thực hiện Nghị quyết của UBTV Quốc hội về sắp xếp các ĐVHC cấp xã giai đoạn 2019-2021 trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn.

2. Kế hoạch số 52-KH/TU ngày 26/01/2018 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Lạng Sơn về việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII.

3. Nghị quyết số 64/NQ-HĐND tỉnh Lạng Sơn ngày 10/12/2019 về việc sáp nhập, đặt tên thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn.

4. Nghị quyết số 01/2020/NQ-HĐND ngày 30/3/2020 Quy định về chính sách hỗ trợ đối với cán bộ, công chức cấp xã, người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố dôi dư do sắp xếp đơn vị hành chính, sắp xếp, sáp nhập thôn, tổ dân phố và sắp xếp, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã, những người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn.

5. Thông tư số 13/2019/TT-BNV ngày 06/11/2019 của Bộ trưởng Bộ Nội vụ hướng dẫn một số quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố.